

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของมลภาวะอุตสาหกรรมต่อคนงานในโรงงาน นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำนวนทั้งสิ้น 396 คน ข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ T-Test และหาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อสำรวจถึงผลกระทบที่พนักงานได้รับจากมลพิษที่เกิดจากการทำงาน โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมลำพูน
 2. เพื่อวิเคราะห์ถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานและผู้บริหาร โรงงานในนิคมอุตสาหกรรมลำพูน
 3. เพื่อศึกษาถึงวิธีการในการสร้างความตระหนักถึงผลกระทบจากมลพิษที่เกิดจากการทำงานให้กับพนักงานใน โรงงานและผู้ควบคุมตลอดจนผู้มีอำนาจในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัยของโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมลำพูน
 4. เพื่อวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมการดูแลป้องกันรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของพนักงานที่ทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรม
- และผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานในการศึกษาไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1. พนักงานที่ปฏิบัติงานใน โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยหรือโรคที่เกิดจากการทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรมและก่อให้เกิดความสูญเสียในระดับปานกลาง
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานมีความสัมพันธ์ทางผกผันกับผลกระทบที่พนักงานได้รับ
3. การสร้างความตระหนักให้กับพนักงานเกี่ยวกับการดูแลป้องกันรักษาความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลป้องกันรักษาสุขภาพอนามัยของพนักงาน

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของพนักงาน

พนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.8 มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ร้อยละ 65.2 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 59.1 มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 39.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 62.4 ทำงานในนิคมอุตสาหกรรมอยู่ในตำแหน่งพนักงานฝ่ายผลิต ร้อยละ 49.7 มีระยะเวลาที่ทำงานในโรงงานปัจจุบันต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 76.8 และส่วนใหญ่เป็นพนักงานของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 65.7

พนักงานส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพในการทำงาน ร้อยละ 88.4 ไม่ได้สัมผัสสารเคมี ร้อยละ 51.7 ลักษณะงานที่ต้องทำงานในลักษณะเดียวกันและซ้ำซากจำเจตลอดทั้งวัน ร้อยละ 65.4 ทำงานในแต่ละวันต้องให้เสร็จในเวลาที่กำหนดทำให้ต้องเร่งรีบทำงานแข่งกับเวลา ร้อยละ 55.8 ทำงานกับเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่มีเสียงค่อนข้างดัง ร้อยละ 35.4 ทำงานต้องสัมผัสกับแสงที่มีแสงสว่างพอดี ร้อยละ 67.02 และการทำงานต้องสัมผัสหรือมีฝุ่นละอองบ้างเล็กน้อย ร้อยละ 40.4 (ดังตารางที่ 4.1 – 4.15)

5.1.2 ผลกระทบที่พนักงานได้รับจากมลพิษที่เกิดจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมลำพูน

ผลกระทบที่พนักงานส่วนใหญ่ได้รับจากมลพิษที่เกิดจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวม 4.40) (ดังตารางที่ 4.16) เมื่อพิจารณาในด้าน พบว่า

1. พนักงานส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากมลพิษที่เกิดจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน ด้านโรคที่เกิดจากการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม 3.19) (ดังตารางที่ 4.16)
2. พนักงานส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากมลพิษที่เกิดจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน ด้านความสูญเสีย โดยรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ยรวม 1.21) (ดังตารางที่ 4.16)

5.1.3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน

พนักงานส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 18.64) (ดังตารางที่ 4.17) มีคะแนนในช่วง 15 – 20 คะแนน จำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 94.2 (ดังตารางที่ 4.18)

5.1.4 วิธีการสร้างความตระหนักถึงผลกระทบจากมลพิษที่เกิดจากการทำงานให้กับพนักงานในโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมลำพูน

โรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนมีวิธีการสร้างความตระหนักถึงผลกระทบจากมลพิษที่เกิดจากการทำงานให้กับพนักงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 25.76) (ดังตารางที่ 4.19) เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินงานในแต่ละด้านของโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน พบว่า

- ด้านนโยบายและการจัดการในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 5.66) (ดังตารางที่ 4.19)
- ด้านการบริหารและคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 12.20) (ดังตารางที่ 4.19)
- ด้านการบริหารและคุ้มครองสุขภาพอนามัยในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 5.10) (ดังตารางที่ 4.19)
- ด้านการจัดการดูแลสภาพแวดล้อมการทำงานในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 2.81) (ดังตารางที่ 4.19)

5.1.5 พฤติกรรมการดูแลและป้องกันรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในการทำงาน

พนักงานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดูแลและป้องกันรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 8.27) (ดังตารางที่ 4.20)

5.1.6 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 พนักงานที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยหรือโรคที่เกิดจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมและก่อให้เกิดความสูญเสียในระดับปานกลาง

1. การทดสอบสมมติฐานในประเด็น “พนักงานที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยหรือโรคที่เกิดจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม” พบว่า

พนักงานที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยหรือโรคที่เกิดจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยภาพรวมพบว่า ในการทดสอบค่าเฉลี่ยกลางแล้ว พบว่าสถิติ (T-Test) มีค่าเท่ากับ 6.609 และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Significant) เท่ากับ 0.000 (ดังตารางที่ 4.21)

2. การทดสอบสมมติฐานในประเด็น “พนักงานที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบด้านความสูญเสียในระดับปานกลาง” พบว่า

พนักงานที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบด้านความสูญเสียในระดับน้อย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน(ปฏิเสธสมมติฐาน) โดยภาพรวมพบว่า ในการทดสอบค่าเฉลี่ยกลางแล้ว พบว่าสถิติ (T-Test) มีค่าเท่ากับ -14.134 และมีนัยสำคัญทางสถิติ (Significant) เท่ากับ 0.000 (ดังตารางที่ 4.22)

สมมติฐานข้อที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานมีความสัมพันธ์ทางผกผันกับผลกระทบที่พนักงานได้รับ พบว่า

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานมีความสัมพันธ์ทางผกผันกับผลกระทบที่พนักงานได้รับในระดับต่ำ (ค่า $r = 0.058$) (ดังตารางที่ 4.23)

สมมติฐานข้อที่ 3 การสร้างความตระหนักให้กับพนักงานเกี่ยวกับการดูแลป้องกันรักษาความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลป้องกันรักษาสุขภาพอนามัยของพนักงาน พบว่า

การสร้างความตระหนักให้กับพนักงานเกี่ยวกับการดูแลป้องกันรักษาความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง (ค่า $r = 0.562$) กับพฤติกรรมการดูแลป้องกันรักษาสุขภาพอนามัยของพนักงาน (ดังตารางที่ 4.24)

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.2.1 ผลกระทบที่พนักงานได้รับจากมลพิษที่เกิดจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมลำพูน

ผลกระทบที่พนักงานส่วนใหญ่ได้รับจากมลพิษที่เกิดจากการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเนื่องจาก โรงงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดพูน ได้กำหนดให้ทุกโรงงานก่อนรับพนักงานเข้ามาทำงานจะต้องมีการตรวจสอบสุขภาพ คือ ตรวจเลือด ตรวจปัสสาวะ ตรวจวัดสายตา และตรวจสอบสุขภาพทั่วไป เพื่อตรวจสอบว่าพนักงานที่จะรับนั้นมีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ และพร้อมที่จะเข้ารับเป็นพนักงานของโรงงานได้

นอกจากนี้ทางจังหวัดลำพูนได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง สำนักงานการนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน โรงพยาบาลลำพูน สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน สำนักงานสวัสดิการคุ้มครองแรงงานจังหวัดลำพูน ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานพื้นที่ 11 จังหวัดลำพูน และสถานีอนามัย ได้จัดตั้งคณะกรรมการตรวจเยี่ยมสถานประกอบ เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบลักษณะการทำงาน สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของพนักงานในที่ทำงาน รวบรวมข้อมูลการเจ็บป่วยของพนักงานในโรงงาน เมื่อพบสิ่งผิดปกติหรือ ผลกระทบที่เกิดกับพนักงาน ทางคณะกรรมการตรวจสอบก็จะแจ้งให้ผู้ประกอบการทราบ และให้ดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ถ้าไม่ปรับปรุงแก้ไข ทางคณะกรรมการจะแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ เพื่อให้ดำเนินคดีกับผู้ประกอบการต่อไป ซึ่งการดำเนินงานตรวจเยี่ยมสถานประกอบจะมีการดำเนินงานทุกเดือน และสิ้นปีงบประมาณจะมีการประเมินผลการทำงานทุกปี โดยมีคณะกรรมการทุกฝ่ายเข้าร่วมประชุมสัมมนา เพื่อสรุปแนวทางในการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสุขภาพของพนักงาน และด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนแนวทางแก้ไข

แต่จากการตรวจเยี่ยมสถานประกอบการก็พบว่า บางโรงงานยังมีปัญหาในด้านไม่มีอุปกรณ์ป้องกันเสียง, ฝุ่น, และกลิ่น ให้กับพนักงานสวมใส่ป้องกัน บางโรงงานมีปริมาณการใช้สารเคมีบางชนิดจำนวนมาก จากผลตรวจวัดพบว่า มีสารตัวละลายเกินมาตรฐาน และสารเคมีบางชนิดส่งผลต่อร่างกายในหลายระบบของพนักงาน และผลการตรวจสอบร่างกายของพนักงานพบว่า มีพนักงานบางส่วนที่มีอาการเจ็บป่วย เช่น โรคเกี่ยวกับกล้ามเนื้อ, ทางเดินหายใจ ซึ่งทางคณะกรรมการตรวจเยี่ยมสถานประกอบได้แจ้งให้ผู้ประกอบการดำเนินงานแก้ไข และให้ติดตั้งอุปกรณ์ดูดอากาศ และปรับปรุงลักษณะการทำงานให้มีมาตรฐาน และคณะกรรมการได้เฝ้าระวัง

อย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้ผู้ประกอบการละเลยการป้องกันปัญหาที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของพนักงานได้

จากข้อมูลของศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานพื้นที่ 11 จังหวัดลำพูน พบว่า ในปี 2547 จังหวัดลำพูนมีผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จำนวนทั้งสิ้น 150 คน และในปี 2548 จำนวนทั้งสิ้น 125 คน รายละเอียดดังตารางที่ 5.1 ดังนี้

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบการประสบอันตรายและเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ระหว่างเดือน ปี 2547 กับ ปี 2548 เฉพาะกรณีร้ายแรง จังหวัดลำพูน

ตาย		ทุพพลภาพ		สูญเสียอวัยวะบางส่วน		หยุดงาน 4 วัน ขึ้นไป	
2547	2548	2547	2548	2547	2548	2547	2548
3	3	-	-	18	3	129	119

ที่มา: ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงานพื้นที่ 11 จังหวัดลำพูน

นอกจากนี้ผลการตรวจสอบสิ่งแวดล้อมในโรงงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่ พบว่า โรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มีโครงการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก เช่น โครงการเดินแอโรบิคหลังเลิกงาน โครงการสนามกีฬาในโรงงาน โครงการคณะกรรมการอาชีวอนามัยประจำโรงงาน เป็นต้น ซึ่งโครงการและแผนงานต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลให้พนักงานในโรงงานมีสุขภาพกาย และใจที่แข็งแรง และมีความปลอดภัยในการทำงาน

5.2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน

พนักงานส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ได้มีการดำเนินงานให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีวอนามัย และความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานอย่างต่อเนื่อง และยังมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาล สำนักงานอุตสาหกรรม สำนักงานสวัสดิการคุ้มครองแรงงาน ศูนย์ปลอดภัยในการทำงานพื้นที่ 11 จังหวัดลำพูน และสถานีนามัย ที่ได้ผลัดเปลี่ยนกันเข้ามาให้ความรู้แก่พนักงานในโรงงานเป็นประจำทุกปี ขณะเดียวกันผู้ประกอบการในโรงงานก็ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่อาชีวอนามัยและความ

ปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ประจำโรงงานอย่างน้อย โรงงานละ 1 คน ที่ทำหน้าที่ในการให้ความรู้ คำแนะนำ และคำปรึกษาในการทำงานแก่พนักงาน และทางผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เช่น การบรรยายพิเศษเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวภายในสถานประกอบการ โดยนำภาพอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น สถิติการประสบอันตรายของพนักงาน ซึ่งภาพเหตุการณ์จริงที่ระบุสาเหตุ ผลเสียหาย และวิธีการป้องกันแก้ไข เพื่อให้พนักงานเกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกในการทำงานอย่างปลอดภัย และทำให้ลูกจ้างมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับการศึกษาของ ขวัญอานวย กระต่ายทอง (2542) ได้ศึกษาความตระหนักในการป้องกันมลพิษที่เกิดจากอุตสาหกรรมของผู้ปฏิบัติงานเครื่องกลและโรงงานไฟฟ้า โรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องมลพิษอยู่ระดับมาก

5.2.3 วิธีการสร้างความตระหนักถึงผลกระทบจากมลพิษที่เกิดจากการทำงานให้กับพนักงานในโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมลำพูน

โรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนมีวิธีการสร้างความตระหนักถึงผลกระทบจากมลพิษที่เกิดจากการทำงานให้กับพนักงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากปัจจุบันผู้ประกอบการในโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ได้มีนโยบายและแนวทางการจัดการที่เน้นหนักในด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานเป็นหลัก และได้จัดให้มีกิจกรรมและโครงการต่างๆ ขึ้นมา เพื่อสร้างความตระหนัก ให้กับพนักงาน มีจิตสำนึกในการทำงานอย่างปลอดภัย เช่น กิจกรรม “5 ส” เพื่อความปลอดภัย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นการปรับปรุงสภาพการทำงาน เพื่อเอื้ออำนวยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานความปลอดภัย และคุณภาพของงาน ในปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เร่งดำเนินงานให้ทุกโรงงานมีกิจกรรม “5 ส” เพื่อความปลอดภัย เช่นเดียวกับการศึกษาของ โสมรศมี แสงมณี (2543) ได้ศึกษาวิธีการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเลียมเคมี เขตนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า โรงงานมีการกำหนดนโยบายที่เอื้อต่อสุขภาพของพนักงาน ทั้งในส่วนที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายโดยเฉพาะนโยบายด้านความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม มีการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมภายในโรงงาน เพื่อให้พนักงานมีความสุขและปลอดภัยในการทำงาน มีการจัดกิจกรรม เช่น การฝึกอบรมการแข่งขัน

กีฬา จัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของพนักงานที่มุ่งเน้นการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพด้านอาชีวอนามัย

นอกจากนี้ทางโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือยังจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน ดังนี้

1. การจัดนิทรรศการความปลอดภัยในการทำงานโดยนำภาพอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ซึ่งภาพเหตุการณ์จริงที่ได้ระบุถึงสาเหตุ ผลเสียหาย และวิธีการป้องกันแก้ไข เพื่อให้พนักงานในโรงงานเกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกในการทำงานอย่างปลอดภัย
2. การบรรยายพิเศษ โดยเชิญนักวิชาการ จากหน่วยงานต่างๆ เช่น สาธารณสุข อุตสาหกรรม เป็นต้น เพื่อมาให้ความรู้ความเข้าใจแก่พนักงาน และปลูกจิตสำนึกให้พนักงานปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงงาน เป็นประจำต่อเนื่องทุกปี
3. การรณรงค์การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล โดยจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับขั้นตอนการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากสารเคมี และอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน เช่น ไฟไหม้ และการช่วยเหลือผู้ได้รับสารเคมี เป็นต้น ตลอดจนจัดทำสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องบ่งบอกถึงและเตือนภัยประจำโรงงานแต่ละโรง
4. จัดให้มีการทัศนศึกษาดูงานโรงงานต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อให้พนักงานได้มีโอกาสไปเห็นสภาพการทำงานในสถานประกอบการอื่นที่ดีเด่น เพื่อนำมาปรับปรุงสภาพการทำงานของตนให้ดีขึ้น
5. การเฝ้าระวังทางการแพทย์ ทางสำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ และผู้ประกอบการได้ขอความร่วมมือ สนับสนุนจากโรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดส่งแพทย์ และผู้ชำนาญพิเศษเข้ามาตรวจสอบสุขภาพของพนักงานในโรงงาน

5.2.4 พฤติกรรมการดูแลและป้องกันรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในการทำงาน

พนักงานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดูแลและป้องกันรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก พนักงานทุกคนก่อนที่จะเข้ามาเป็นพนักงานในโรงงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ได้นั้น ขั้นตอนแรกจะต้องมีการตรวจสอบทั่วไป เช่น ตรวจวัดสายตา ตรวจเลือด ตรวจปัสสาวะ และเอ็กซเรย์ปอด เป็นต้น ซึ่งผู้ที่

ผลการตรวจสุขภาพผ่านนั้นจะต้องเข้ารับการสัมภาษณ์ และทดสอบความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การใช้อุปกรณ์ และเครื่องมือป้องกันต่างๆ ก่อนการเข้ามาเป็นพนักงานในโรงงาน

นอกจากนี้ทางโรงงานยังได้จัดให้มีป้ายประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งเป็นภาพเหตุการณ์จริง จัดให้มีการบรรยายพิเศษเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งกิจกรรมและการดำเนินงานต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลให้พนักงานเกิดความรู้ตระหนัก และมีพฤติกรรมที่ดูแลและป้องกันรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของตนเองมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันทางโรงงานส่วนใหญ่ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ก็มีกฎระเบียบ และขั้นตอนการทำงานที่เคร่งครัด ซึ่งก็ส่งผลให้พนักงานทุกคนต้องปฏิบัติตามคำสั่ง และปฏิบัติงานโดยความประมาท ซึ่งงานบางประเภทถ้าพนักงานไม่ปฏิบัติตามอาจส่งผลถึงชีวิตได้ โดยส่วนใหญ่แล้วพนักงานในโรงงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จะมีพฤติกรรมที่ดูแลและป้องกันภัยอันตรายจากการทำงานมาก เพราะงานทุกประเภทในโรงงานมีความเสี่ยงสูงต่อสุขภาพของพนักงาน ถ้าพนักงานไม่ป้องกันย่อมส่งผลต่อสุขภาพและชีวิตของพนักงานได้ เช่นเดียวกับการศึกษาของ พรณี ธนาพล (2542) ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้แรงงานในโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา ในอำเภอแมลง จังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้แรงงานมีพฤติกรรมป้องกันและดูแลสุขภาพของตนเองอยู่ในระดับสูง เนื่องจากมีพฤติกรรมการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎระเบียบของโรงงานอย่างเคร่งครัด

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และโรงงานอุตสาหกรรม ควรดำเนินงานระวังเกี่ยวกับภาวะสุขภาพโรคภัยไข้เจ็บของพนักงาน โดยการติดต่อสังเกตเก็บข้อมูลโรคภัยไข้เจ็บ ตลอดจนองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพอนามัยของพนักงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการวิเคราะห์แปลผล และกระจายข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อร่วมกันดำเนินงานแก้ไขปัญหา
2. ควรมีการทดสอบสมรรถภาพร่างกายพนักงานในกรณีที่พนักงานทำงานในสภาพแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ จะต้องเพิ่มการทดสอบสมรรถภาพร่างกายตามลักษณะอันตรายที่ถูกจ้างได้รับ เช่น การทดสอบสมรรถภาพการได้ยินในกลุ่มพนักงานที่สัมผัสกับเสียงดัง การทดสอบสมรรถภาพปอดในกลุ่มพนักงานที่สัมผัสฝุ่น/สารเคมีปริมาณสูง การทดสอบสมรรถภาพการมองเห็นในกลุ่มพนักงานที่ต้องทำงานละเอียดหรือใช้สายตาเพ่งขณะทำงาน การตรวจสุขภาพพนักงานที่ทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย กรณีที่พนักงานทำงานเกี่ยวข้องกับสารเคมีอันตราย ต้องตรวจเพิ่มเติมดังต่อไปนี้ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ เพื่อดูผลกระทบทางชีวภาพของ

พนักงานที่อาจจะเกิดจากพิษของสารเคมีอันตราย ได้แก่ การตรวจหาปริมาณสารเคมีอันตรายในเลือด ปัสสาวะ เนื้อเยื่อ ลมหายใจออก และอื่นๆ เพื่อทราบถึงความปลอดภัย และความผิดปกติที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ขึ้นกับชนิดของสารเคมีอันตรายที่พนักงานได้รับขณะทำงาน ให้มีการตรวจสอบสุขภาพพนักงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสารเคมีอันตรายเมื่อเริ่มเข้าทำงาน และให้มีการตรวจเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง หรืออาจจะมากกว่าปีละ 1 ครั้ง กรณีที่พบความปลอดภัย หรือความผิดปกติให้ส่งแพทย์ทำการรักษาต่อไป และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อช่วยเหลือพนักงานตามสิทธิที่พนักงานควรจะได้รับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved